Jak udělat správný kompost na zahradě

Kompost je výsledek přerodu vhodných zbytků ze zahrady i domácnosti ve vydatné přírodní hnojivo. Postarají se o to pilné mikroorganismy, houby a žížaly.

Co do kompostu dáváme?

Posečenou trávu, listí, celé rostliny (například přerostlý salát, zdravé lodyhy okurek, cuket, dýní a rajčat, z kterých jsme sklidili plody), odkvetlé letničky, drobné větvičky ořezaných stromů a keřů nebo drcené větve.

Zbytky ovoce, (i výlisky z moštování), zbytky zeleniny a její slupky, bramborové slupky, slupky z banánů, pokojové květiny, které už jsou za zenitem, vyluhované sáčky čaje, sedlinu z kávy, dřevěný popel, nadrcené skořápky z vajec, papír bez potisku (například papírové ručníky, papírové kapesníky, použitý balicí papír), nastříhaný karton bez potisku.

Jiný organický materiál, například slámu, hobliny, piliny, podestýlku s trusem býložravých zvířat.

Co do kompostu rozhodně nepatří!

Kosti, zbytky masa, ryb a kůže, uhynulá zvířata, tuky a oleje, mléčné výrobky, vykvetlý plevel, a zvláště pak uzrálá semena plevele (díky nim bychom si při rozhazování kompostu zaplevelili zahradu), rostliny napadené škůdci a chorobami, chemicky ošetřené materiály, sklo, plasty, kovy, textil, exkrementy masožravých zvířat.

Zakládáme kompost

Bývalo zvykem, že se někde v koutu zahrady škaredila hromada, na kterou se jednoduše házely všechny kompostovatelné zbytky. Dnes si většina zahradníků kolem místa, kde založila kompost, vybuduje ohrádku z dřevěných nebo plastových latěk, ale i plechu, drátěného pletiva. A kolem třeba vysází květiny, nízký plůtek z kvetoucích keřů. **Velký boom pak zaznamenávají kompostéry.** V nabídce jsou ve všech možných velikostech, různých tvarů i barev. Jejich montáž je jednoduchá a kompost v nich zraje jako houby po dešti.

Pokud si však chceme založit kompost vlastní, musíme dodržovat určité zásady.

Co musíme při kompostování dodržovat?

- Kompost musí být umístěný na našem pozemku, případně musíme mít souhlas majitele pozemku, na kterém ho chceme založit. Neměl by sousedy obtěžovat, ať už případným zápachem nebo hmyzem, který nad ním létá.
- **Neměl by být v blízkosti zdroje pitné vody**ani v záplavovém území.
- Pro umožnění přístupu mikroorganismů a půdních organismů ke kompostování materiálu **je nezbytné zajistit přímý kontakt se zemí**.
- Při jeho zakládání **nejprve vytvoříme zhruba dvaceticentimetrovou drenážní vrstvu ze silného dřevěného materiálu (větve, silné stonky rostlin a keřů), což umožní lepší cirkulaci vzduchu v kompostu a odtok přebytečné vody**.
- Nejrychlejší proces rozkladu v kompostu se nastartuje, když ho zakládáme při vnější teplotě 20 až 25 °C. Počáteční vyšší teploty v kompostu (po jeho založení několik dnů dosahují 55 až 60 °C) však vůbec nejsou na škodu. Kompost totiž jako by sterilizovaly, ničí hlavně choroboplodné zárodky i semena plevele.
- Materiál, který do kompostu přihazujeme, střídáme a promícháváme. Smícháme například vlhké listí se suchou trávou nebo dřevěnou štěpku s posekanou trávou. Tak docílíme vyváženého kompostu, který se bude dobře rozkládat, a zároveň v něm budou zastoupené různé typy živin.
- **Kompost nejlépe zraje v polostínu například pod vysokým stromem či keřem**, kam slunce svítí jen část dne. Na slunečném stanovišti by se příliš vysoušel, navíc mikroorganizmy jsou citlivé na světlo.
- **V letních měsících kompost přiměřeně zavlažujeme vodou, případně, máme-li ji, močůvkou**. Tekutina z kompostu by však neměla vytékat.
- Obvodové stěny ohrádky či boxů by zásadně neměly být plné, ale děrované, aby ke zrajícím složkám kompostu mohl vzduch.
- **Ke kompostu by měl být pohodlný přístup se zahradním kolečkem.** Oceníme to jak při ukládání odpadu, tak i při rozvážení hotového kompostu. Dostatečný

prostor je nutný také pro přehazování kompostu.

Kompost musíme hýčkat

Biologický odpad musí mít dostatečný přísun kyslíku, jinak má tendenci zahnívat (a zapáchat). Pravidlem kompostování je proto jeho průběžné přehazování, aby se materiál rovnoměrně provzdušnil.

Aby začal kompost pracovat a rozkládat se, potřebuje nejen vlhkost, ale také žížaly. Nalákat je můžeme na lógr, který jim chutná, na zbytky ovoce i zeleniny. Za den jsou schopné pozřít potravu o váze až poloviny vlastní hmotnosti a přeměnit ji v úrodný humus. Nasadit do kompostu je možné i tzv. kalifornské hybridy, tedy speciálně vyšlechtěné žížaly, které dokážou bioodpad proměnit v kompost za kratší dobu.

Proces zrání kompostu dokáží zrychlit urychlovače kompostu. Jsou to v podstatě sušené bakterie s přidanými živinami, které rozkládají organickou hmotu.

Stále větší oblibu mají tzv. vermikompostéry, tedy domácí kompostéry, jejichž součástí jsou žížaly. Ty se podílejí na efektivnějším rozkladu odpadu, rychlejší tvorbě humusu a také neustálém kypření vzniklé hmoty.

Dobrá věc se podařila

Asi po roce je kompost vyzrálý. Je hnědé až tmavohnědé barvy, má jemnozrnnou strukturu, nezapáchá, ale voní jako kvalitní zem. Hotový kompost se proseje a stává se vydatným zdrojem pro hnojení zeleninových záhonů, ovocných stromů a okrasných rostlin. Stačí použít vrstvu 1 cm, tj 2-3 l na m^2. **Kompost navážíme na půdu v zimě nebo brzy na jaře.**